

JGE INTERGENERATIE-POOL ETTERBEEK

AANVULLENDE DOCUMENTATIE

Opgave

De gemeente Etterbeek 'verzamelt' sedert jaren gebouwen én percelen binnen eenzelfde bouwblok.

Deze snelgroeïende gemeente heeft daarnaast grote nood aan ruimtes voor diverse functies en activiteiten, die generatie-overschrijdend werken: speel-o-theek, crèche, familiehuis, theaterzaal, diverse sociale woningen, steeds gekoppeld aan noodzakelijke buitenruimte. De percelen staan met elkaar in verbinding dankzij de link met de bestaande basisschool. De schoolmuur wordt letterlijk opengemaakt om te verbinden met de burens.

De grillige omgeving zorgt voor een onoverzichtelijk geheel. Anderzijds zorgt deze onregelmatigheid voor een grote diversiteit aan sferen en karakters. Deze mix zorgt voor een intense beleving van de plek, waarbij verschillende gebruikers visueel en fysiek met elkaar in interactie gaan. Binnen de diversiteit van buitenruimtes worden de nieuwe gebouwen in eenzelfde typologie opgevat, nl. tuinpaviljoenen: open, toegankelijk, polyvalent, interactief, en eenvoudig in uitvoering.

Ze adresseren zich nadrukkelijk aan de centrale publieke ruimte, gaan in maximale interactie en zijn polyvalent in vorm en gebruik, om zoveel mogelijk (generaties) te laten genieten van de plek.

Aanpak

Binnen de diversiteit van buitenruimtes worden de nieuwe gebouwen in eenzelfde typologie opgevat, namelijk tuinpaviljoenen: open, toegankelijk, polyvalent, interactief, en eenvoudig in uitvoering.

Ze adresseren zich nadrukkelijk aan de centrale publieke ruimte, gaan in maximale interactie en zijn polyvalent in vorm en gebruik, om zoveel mogelijk (generaties) te laten genieten van de plek.

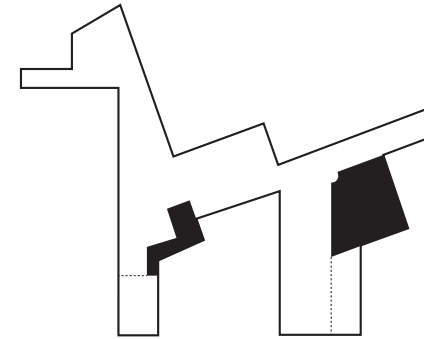
De schoolmuur wordt letterlijk opengemaakt om te verbinden met de burens.

De kritische aanpak van deze complexe context heeft geleid tot een nieuw proto-type van herbestemming van binnenbouwblokken. Binnen de typerende grilligheid van deze 'achterkanten' kan een nieuwe voorzijde worden gecreëerd. Dit is een combinatie van meerdere zeer actuele thematieken: hoe onbenutte ruimtes herwaarderen en herbestemmen? hoe nieuwe dynamieken introduceren binnen bestaande structuren? Hoe slim omspringen met bestaande ruimte, in plaats van nieuwe ruimte aan te snijden? Hoe publieke interactie genereren tussen verschillende generaties, die door de veranderende maatschappij verder en verder van elkaar afdrijven? Hoe op een duurzame manier omspringen met het bestaande patrimonium? Al deze vragen krijgen een heldere én eenduidig antwoord, zowel op architecturaal vlak als op invulling van de buitenruimtes. Door een nieuwe 'taal' en materialisatie wordt de interactie op een heel laagdrempelige en toegankelijke manier aangegaan met de gebruikers en de bezoekers.

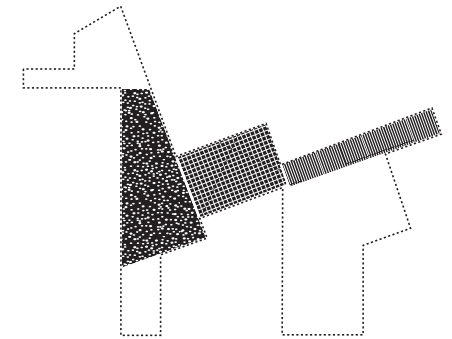
Het project biedt een 'ketting' van gebouwen, interieurs en buitenruimtes en speelt zowel in op de grotere schaal als op de menselijke interactie en beleving. De ingrepen zijn zeer divers: petanquehal wordt omgebouwd tot speel-o-theek, rijwoning wordt hoofdtoegang tot muziekzaal, schoolmuur wordt opengemaakt, etc.

Samenwerking

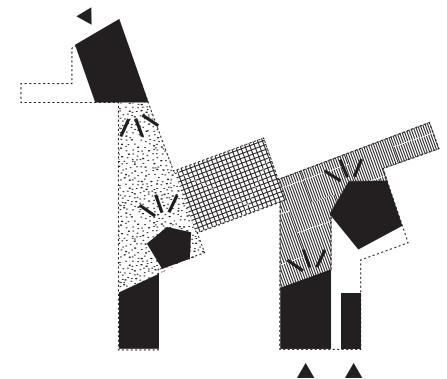
Dit project is een samenwerking tussen URA Yves Malysse Kiki Verbeeck, in nauwe samenwerking met Landinzicht, landschapsarchitecten, en UTIL voor de structuurstudies, Henk Pijpaert Engineers voor de technieken.

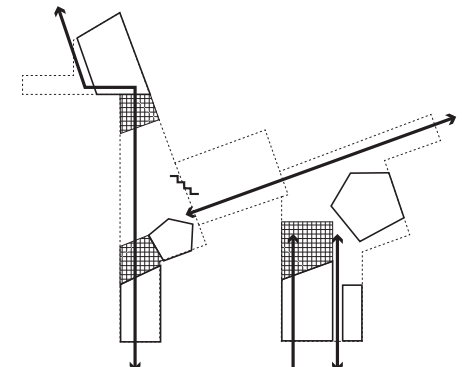
1. uitpuren

2. versterken structuur en herdefiniëren van de open ruimte

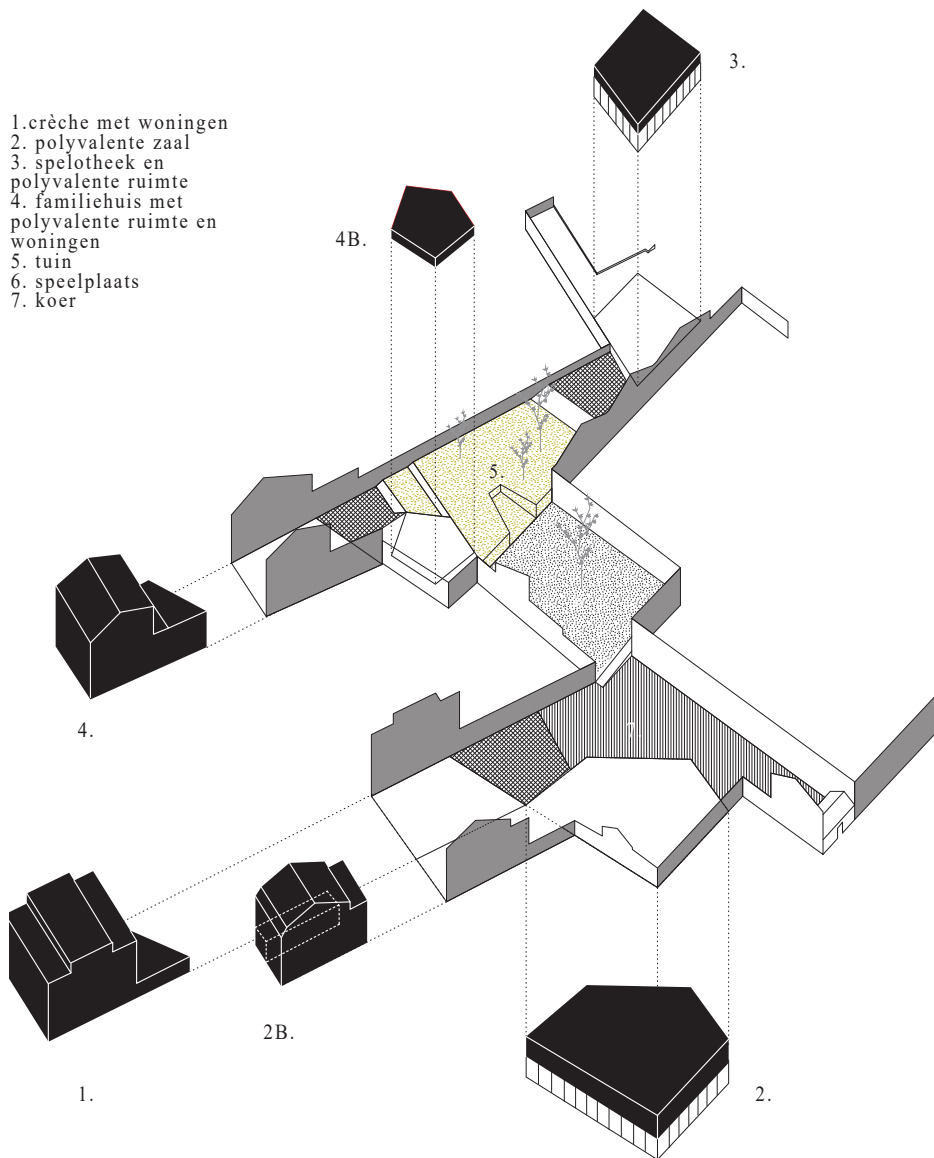

3. adressen aan de openbare ruimte

4. passages en zichten

CONCEPTUELE AANPAK

OVERZICHT

Materiaal en techniek

Alle nieuwe toevoegingen zijn een gelaagde vertaling van de paviljoen-typologie: een combinatie van een veelhoekig paviljoen, in geprofileerde staalplaat omgeven, waar specifieke raamkaders zicht bieden op de omgeving. Daarvoor worden witstalen luifels geplaatst die de overgang tussen buiten en binnen verzachten, en een schaalovergang aanbieden aan de bezoekers.

De muziekzaal heeft een zeer specifieke materialisering. Net als de andere paviljoenen heeft het dak een geplooid vormgeving. Het dak van de muziekzaal bestaat uit één massief betonnen dak dat akoestisch zeer performant is. Het betonnen dak wordt in het zicht gelaten, terwijl de wanden worden voorzien van viltten akoestische bekledingen, die zorgen voor een perfect geluid én een intieme sfeer.

De precieze materiaalkeuze van de nieuwe elementen integreert zich perfect in de bestaande context.

In de wanden van de muziekzaal zijn de technieken verwerkt op een onzichtbare manier. De aan- en afvoer van verse lucht wordt via de zone onder en boven de staalplaten wand onzichtbaar verdeeld in de publieke lobby.

Ook het barmeubel is zo uitgevoerd dat de lucht via de plint wordt aangevoerd. Techniek en architectuur als één geheel.

Duurzaamheid

Het project is duurzaam op meerdere vlakken. Door het herbestemmen van onbenutte binnenruimte van het bouwblok wordt een uiterst duurzame aanpak voorgesteld voor het maken van publieke ruimtes en faciliteiten.

Daarbij worden bestaande structuren bewaard én omgevormd naar moderne bruikbare gebouwen. Het project is sociaal duurzaam. Eén verzamelplek voor diverse generaties. Door het openmaken van de schoolmuur wordt de bruikbare speeloppervlakte verdubbelt, terwijl de speelplaats na de schooluren dubbel gebruikt kunnen worden door andere doelgroepen. De publieke buitenruimte bestaat voor 50% uit onverharde materialen.

De daken van de publieke paviljoenen zijn allen als groendak geconcipeerd.

De architectuur is robuust en aanpasbaar. Niettegenstaande een zeer specifieke identiteit van de paviljoenen, zijn deze laagdrempelige gebouwen flexibel en omvormbaar in de tijd.

De gevelbekleding is duurzaam, het is bestand tegen intensief gebruik, en het is herbruikbaar na demontage.

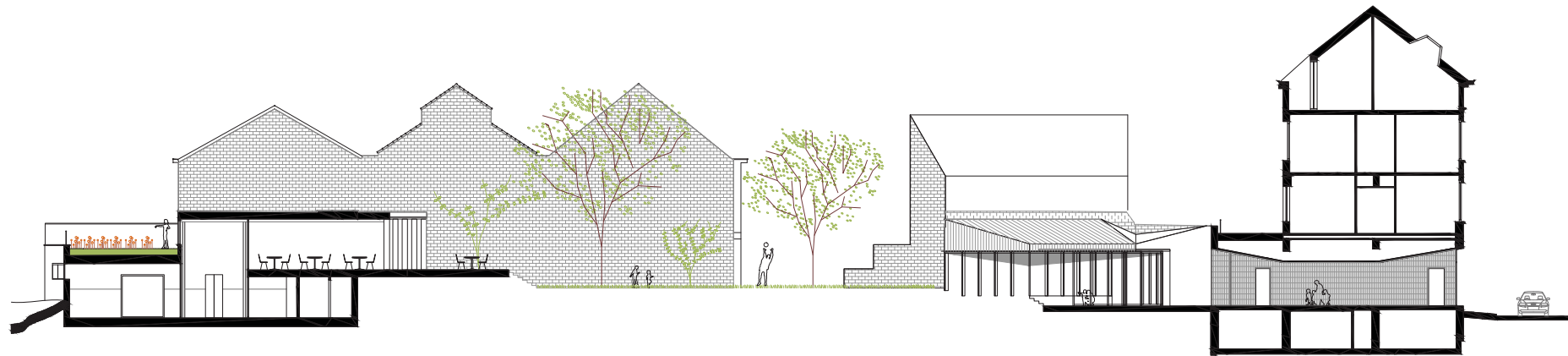
Het project is gelegen in het Brussels gewest, dat op vlak van energiezuinigheid en duurzaamheid de hoogste eisen stelt aan dergelijke projecten. Dit project scoort goed op vlak van slimme technische ingrepen.

Wensen gebruikers

De gemeente ziet jaren geleden kansen in het samenbrengen van verschillende losse percelen en gebouwen. De invulling is gericht op intensief gebruik door verschillende generaties. Ze wensen een grote flexibiliteit. Op heden worden de gebouwen allen intensief gebruikt, allen zijn ze aanpasbaar in de tijd. Dit zorgt voor een snelle adaptatie aan veranderende wensen en inzichten. Het geheel is heel laagdrempelig door de verschillende toegangen tot de site.

Stedelijke ecologische inbedding

In het kader van het duurzaam wijkcontract 'Jacht-Gray' voerde URA een ontwerpend onderzoek uit op het bouwblok tussen de Oudergemlaan en de Waversesteenweg in Etterbeek. Het uitgevoerde ontwerp verbindt de introverte, onbenutte en versnipperde ruimtes van het bouwblok met elkaar via een intelligent uitgedachte route. Langsheen deze wandeling worden verschillende functies en activiteiten ingepast, zowel in bestaande als in nieuwe gebouwen. Het project illustreert hoe deze ontwerpstrategie leidt tot het optimaal gebruik van onbenutte binnen- en buitenruimtes in het bouwblok: van ongebruikte binnenpercelen tot publieke faciliteiten én collectieve ruimte. Een vernieuwende typologie die als voorbeeld kan dienen voor een slimme, duurzame én compacte aanpak van de vele onderbenutte binnenruimtes middenin het Belgische bouwblok.

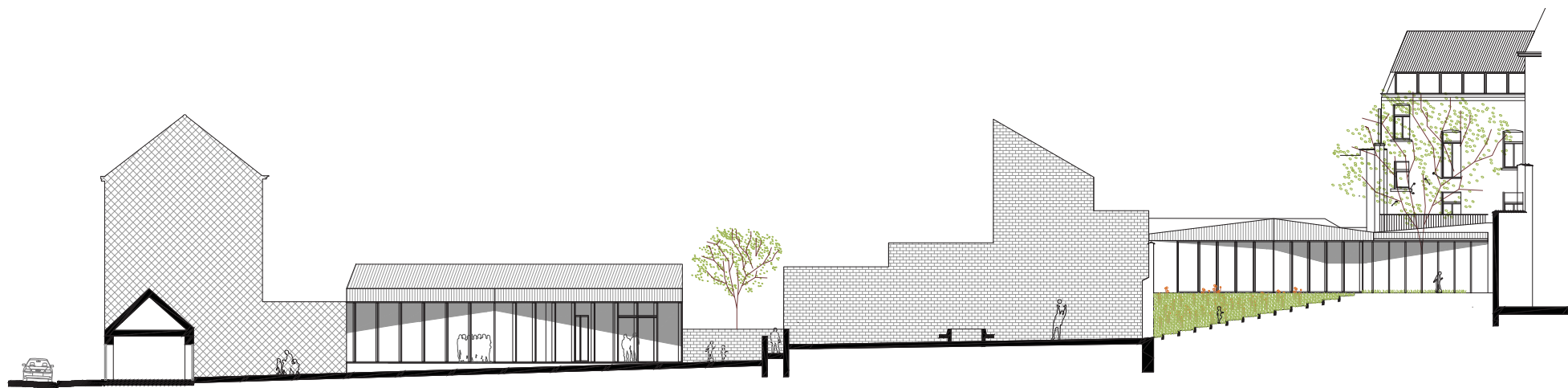
snede A-A'

pandhof 24 : ludotheek / polyzaal

tuin

familieruimte / tai-chi

oudergem 233 : creche / polyzaal

snede B-B'

auditorium / polyvalente zaal

koer

speelplaats

tuin